

OSNOVI KOMUNIKACIJA I TEORIJA INFORMACIJA

PISMENI ISPIT

13.9.2022.

---

1. (25%) Odrediti i nacrtati spektar signala $x(t)=\cos\omega_0 t$, gdje je $f_0=10\text{Hz}$. Ako se signal $x(t)$ odmjerava idealnom povorkom Dirakovih impulsa minimalne frekvencije odmjeravanja f_s , odrediti i nacrtati spektar odmjerjenog signala. Kolika je minimalna frekvencija odmjeravanja f_s ?

Nacrtati spektar odmjerjenog signala ako je frekvencija odmjeravanja signala $x(t)$ $f_s=15\text{Hz}$. Da li je u tom slučaju iz spektra odmjerjenog signala moguća rekonstrukcija originalnog signala $x(t)$? Obrazložiti odgovor.

2. (35%)

a) (25%) Naponski signal $x(t)=A \cdot \cos\omega_0 t$, gdje je $A=2\text{V}$, $f_0=1\text{Hz}$, dovodi se na analogno/digitalni konvertor koji se sastoji od odmjeraca, kvantizera i IKM (eng. PCM) kodera. Odmjeravanje se vrši u trenucima nT_s , gdje je $T_s=125\text{ms}$, $n=0,1,2\dots$. Nacrtati vremenski oblik signala na izlazu odmjeraca. Kvantovanje se vrši uniformnim kvantizerom sa korakom kvantizacije 0.8V . Nacrtati karakteristiku kvantizera, te vremenski oblik signala na izlazu kvantizera. Nacrtati vremenski oblik signala na izlazu kodera. Smatrati da se vrši kodovanje sa povratkom na nulu (RZ).

b) (10%) Na kompakt disku (CD) snimljeno je 3h muzičkog sadržaja (stereo zvuk), ukupne količine 3.1104GB . Prilikom snimanja, korisnim podacima dodati su biti za korekciju greške, ekstrakciju takta i kontrolni biti koji ukupno čine zaglavlje od 50% . Izračunati bitsku brzinu potrebnu za prenos korisnih podataka. Ukoliko je korištena frekvencija odmjeravanja od 48kHz , izračunati broj bita kojim je izvršeno kodovanje.

3. (25%) Dat je diskretni izvor bez memorije sa listom simbola $S=\{\text{A, B, C, D, E, F, G, H}\}$. Poznate su vjerovatnoće $P(\text{A})=0.03$, $P(\text{C})=0.19$, $P(\text{D})=0.14$, $P(\text{G})=0.23$, $P(\text{H})=0.11$, te je poznato da je $P(\text{B}) : P(\text{E}) : P(\text{F}) = 2 : 3 : 1$.

- (4%) Odrediti entropiju i redundansu izvora.
- (4%) Šenonovim postupkom odrediti kodne riječi. Koliko iznosi prosječna dužina kodnih riječi? Kodovati sekvencu HEFA.
- (9%) Odrediti kodne riječi primjenom Hafmanovog koda u slučaju kodovanja binarnim simbolima. Koliko iznosi srednja dužina kodne riječi? Da li je dobijena srednja dužina kodne riječi minimalna moguća? Obrazložiti odgovor. Odrediti kodne riječi primjenom Hafmanovog koda u slučaju kodovanja ternarnim (kodna lista $\{0,1,2\}$) i kvaternarnim simbolima (kodna lista $\{0,1,2,3\}$).
- (8%) Sekvencu HEFA kodovati aritmetičkim kodovanjem. Koliko bita zauzima poruka?

4. (15%)

- (4%) Ispitati da li je kôd $\{a, c, ad, abb, bad, deb, bbcde\}$ jednoznačno dekodiv. Da li je trenutan?
- (7%) Sekvencu ISPITISPITIISPITI kodovati LZW algoritmom. Odrediti stepen uštede.
- (4%) Kao zaštitni kôd u telekomunikacionom sistemu se koristi Hemingov kôd $(12,8)$. Kodovati sekvencu 10011001 . Kolika je vjerovatnoća greške koja se ne može detektovati ako se na kodovanu riječ doda još jedan bit za opštu provjeru na parnost, tj. ako se koristi Hemingov kôd $(13,8)$? Vjerovatnoća greške jednog bita je $p=0.0001$.